

at bevilge sine nuværende Raadgivere den Afsted, de af andre Grunde kunde ønske, for at gjøre Experimenter om mulig Fremme af Forsvarssagen paa en Maade og gennem Folk, der endnu slet ikke ere opdagede, som slet ikke ligge for. Jeg tror, at det vil være nødvendigt, for at et saadant Raad kan gives Kongen, at man maatte kunne ledsage det med en Paavisning af, haade hvad og gennem hvem noget Andet skulde kunne naas. Derom foreligger Intet. Betragter jeg altsaa paa den ene Side den Beslutning, som det ærede Udvalgs Flertal tilraader Thinget, som værende usforvarlig overfor Sagen, tillader jeg mig tillige paa den anden Side at formene, at ad den Vej vil det ærede Flertal fjerne sig fra i Stedet for at nærme sig til det Maal, som jeg ikke tvivler om staar det for Die ved den Beslutning, det tilraader Thinget at tage.

Ordføreren (Vojen): Jeg har overfor Mindretallets ærede Ordfører kun et Par ganske korte Bemærkninger at gjøre, som ere, jeg kan gjerne sige, af mere formel Natur, og som jeg skal tillade mig at nævne. Han sigtede nemlig mig for at have udtalt om den militære Kommissions Betænkning, at den hvilede paa særdeles løse Overveielser. Jeg maa oplyse det ærede Medlem om, at saaledes lod ikke mine Ord. Jeg har sagt, at det Projekt til det store kjöbenhavnske Befæstningsanlæg ser jeg nu i endnu stærkere Lys end tidligere at hvile paa løse Overveielser, men jeg har ikke paa denne Maade omtalt Betænkningen fra Kommissionen, som jo udtrykkelig havde den Opgave, at den skulde afgive et Bevis for Rigtigheden af dette Projekt, og altsaa ikke kunde betragtes som ansvarlig for dette. Ordføreren for det ærede Mindretal endte med en Erklæring om, at han ansaa Folkethingets Stilling i denne Sag for uforstaaelig. Det undrer mig dog, at det ærede Mindretal ikke kan forstaa Folkethingets Stilling. Jeg vilde netop synes, at dersom Folkethinget indtog nogen anden Stilling til denne Sag end den, som vi foreslaa vedtaget, vilde det være absolut ubegribeligt. Naar man nemlig i Hjør har vedtaget en Dagsorden af det Ordlydende, som vi jo erindre, hvorved det daværende Forslag blev henlagt, og naar saa den samme Regjering paany forelægger det samme Forslag uforandret, ja saa maa man vel sige, at det Naturligste vilde have været paa Forhaand at afvise Forhandling om en saadan Sag, thi i og for sig er der viist Thinget en Fornærmelse; men at det skulde være uforstaaeligt, at man kun gaar saa vidt, at man forlaster Sagen ved nu at

negte den Overgang fra 2den til 3die Behandling, det undrer det mig, at det ærede Mindretal kan paastaa. — Den høitærede Krigs- og Marineminister rettede en Del Udtalelser imod Flertallets Betænkning og mod min første Udtalelse her i Salen. Den høitærede Minister sagde, at jeg som Ordfører skulde have yttret, at man maatte have ventet, at Regjeringen havde nedsat en militær Kommission til at tage hele Befæstningsagen under Overveielse. Det kunde det ikke falde mig ind at sige. Nei, det, jeg yttrede første Gang, jeg havde Ordet, var kun dette, at man maatte vente, at den politiske Side, Højrepartiet i det Hele, vilde være tilbøielig til at tage en saadan Kommissions Betænkning og Erklæring til Indtægt for sig og sige, at det var en saaledes bestaffet Kommission, som paany havde afgivet et Votum til Fordel for Kjöbenhavns Befæstning, og hvad der er kommet frem vidner ogsaa noksom om, at det ogsaa er blevet saaledes optaget. Forøvrigt er jeg fuldstændig enig med den høitærede Minister med Hensyn til Kommissionens Opgave, Sammenlætning og Kommissorium, dens Program. Han har kun bekræftet, hvad jeg har udtalt derom. Jeg vil altsaa bede den høitærede Minister om at rette sine Indvendinger ikke til mig, men til dem, som paa hans egen Side opfatte Kommissionens Betænkning paa anden Maade. Angaaende Kommissionens Sammenlætning værgede den høitærede Minister sig imod Anken over, at den ikke indeholdt nogen Søofficer. Han mente, at der her kun var Tale om saadanne almindelige artilleristiske Spørgsmaal, som Landmilitære godt kunde bevare, og at der i Kommissionen var en enkelt Artillerist, som var særlig kyndig i Søbefæstning og maatte være den rette Autoritet. Jeg skal ikke gaa i Rette med den høitærede Minister herom, thi min Interesse for denne Kommissions Sammenlætning er ikke saa stor, at jeg ønsker at fordybe mig deri; men jeg maa dog udtrykkelig oplyse den høitærede Minister om, at det, som er den egentlige Nerve eller det Afgjørende for Spørgsmaalet om et Bombardement fra Søiden, er, hvad Skibe kunne taale, og det skulde jeg dog vel mene er et spærtilleeristisk Spørgsmaal af allerførste Orden; men derom siger Kommissionen selv, at den har — paa anden Haand — hørt, at Søofficerer mene, at Skibe kunne ikke taale en saa høi Elevation af deres Kanoner, som er fornøden for at kaste Projektiler ind. Det er altsaa kun „von Hörensagen“, at Kommissionen har det. Jeg antager derfor, at dette er tilstrækkeligt Vidnesbyrd for, at det ikke er ganske uden Grund, at man mener,